

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel.: 286 840 129

E-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

Vztah české veřejnosti k národnostním skupinám žijícím v ČR – únor 2015

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost, v15-02</i>
Realizátor:	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>2. – 9. 2. 2015</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Kraje (Oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1069</i>
Počet tazatelů:	<i>248</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem – kombinace rozhovorů PAPI a CAPI</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>OV.11</i>
Zveřejněno dne:	<i>6. března 2015</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

V únoru 2014 byl v rámci pravidelných šetření *Naše společnost* zkoumán vztah veřejnosti k národnostním skupinám žijícím v České republice. Do šetření bylo zahrnuto celkem 17 národností žijících v naší zemi včetně Čechů, kteří v tomto případě slouží jako skupina ke srovnání s ostatními. Respondenti své sympatie či antipatie vyjadřovali pomocí pětibodové škály, na které bod 1 znamenal „velmi sympatičtí“, 2 „spíše sympatičtí“, 3 „ani sympatičtí, ani nesympatičtí“, 4 „spíše nesympatičtí“ a 5 „velmi nesympatičtí“.

Největší sympatie projevují občané zcela pochopitelně k Čechům (88 % zvolilo možnost „velmi sympatičtí“ nebo „spíše sympatičtí“ a jen 1 % „spíše nesympatičtí“) a k Slovákům (84 % sympatičtí / 2 % nesympatičtí). S jistým odstupem následují Poláci, kterým projevuje sympatie nadpoloviční většina (54 %) veřejnosti proti o málo více než desetina (12 %) vyjadřujících nesympatie, dále jsou to Řekové (37 % / 15 %), Němci (38 % / 25 %), Židé (31 % / 17 %), Maďaři (30 % / 18 %) a Bulhaři (27 % / 21 %).

V případě Vietnamců (26 % / 31 %), Srbů (19 % / 29 %) a Číňanů (17 % / 34 %) již antipatie převládají nad sympatiemi, i když největší podíl tvoří neutrální hodnocení „ani sympatičtí, ani nesympatičtí“. U Rusů (19 % / 40 %), Ukrajinců (15 % / 46 %), Rumunů (10 % / 47 %), Albánců (6 % / 53 %) a Arabů (5 % / 70 %) již deklarované antipatie tvoří relativně největší část odpovědí, v případě Albánců a Arabů dokonce absolutní většinu. Výrazně nejhorší vztah občané deklarují vůči Romům, jimž nesympatie vyjádřily více než čtyři pětiny (82 %) dotázaných, přičemž polovina (51 %) zvolila odpověď „velmi nesympatičtí“, zatímco sympatie Romům vyjádřila jen 4 % dotázaných.

Tabulka 1: Vztah k národnostním skupinám žijícím v ČR (%)¹

	1	2	3	4	5	průměr
Češi	52	36	10	1	0	1,59
Slováci	43	41	13	2	0	1,76
Poláci	13	41	31	9	3	2,47
Řekové	8	29	40	12	3	2,72
Němci	7	31	35	21	4	2,82
Židé	6	25	42	12	5	2,83
Maďaři	5	25	44	14	4	2,88
Bulhaři	4	23	44	18	3	2,95
Vietnamci	3	23	42	22	9	3,11
Srbové	2	17	41	21	8	3,19
Číňané	2	15	42	25	9	3,25
Rusové	3	16	38	28	12	3,31
Ukrajinci	2	13	36	32	14	3,44
Rumuni	1	9	34	33	14	3,55
Albánci	1	5	30	33	20	3,74
Arabové	1	4	20	38	32	4,02
Romové	1	3	13	31	51	4,30

Pozn.: Dopočet do 100 % v řádcích tvoří odpovědi „neví“. Respondenti své sympatie či antipatie vyjadřovali pomocí pětibodové škály, na které bod 1 znamenal „velmi sympatičtí“, 2 „spíše sympatičtí“, 3 „ani sympatičtí, ani nesympatičtí“, 4 „spíše nesympatičtí“ a 5 „velmi nesympatičtí“. V tabulce jsou národnosti srovnány podle pořadí tak, jak se umístily v průměru podle oblíbenosti.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 9. 2. 2015, 1069 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Podrobnější analýza ukázala, že z hlediska věku s jeho růstem se zhoršuje vztah k Němcům, Řekům a Arabům. S rostoucím vzděláním se vztah zlepšuje v případě Němců, Řeků a Číňanů. Podle vzdělání mezi absolventy vysokých škol je méně těch, kterým jsou nesympatičtí Němci nebo Vietnamci, a naopak více těch, kteří za sympatické označují Číňany a Araby. Lidé se základním vzděláním pak vyjadřují méně často sympatie ve vztahu k Židům. Podle regionu mezi Pražany je horší vztah k Rusům. Středočeši se relativně lépe staví k Vietnamcům. Lidé z Ústecka jsou častěji negativně naladěni ve vztahu k Romům, Srbům a Albáncům. V Libereckém kraji se vyskytl zvýšený podíl sympatií k Srbům. Na Pardubicku byl zaznamenán zvýšený podíl antipatií ve vztahu k

¹ Znění otázky: „Jak byste pomocí této škály označil svůj vztah ke skupinám obyvatelstva žijícím na území České republiky? a) Slováci, b) Poláci, c) Rusové, d) Němci, e) Romové, f) Ukrajinci, g) Maďaři, h) Češi, i) Bulhaři, j) Vietnamci, k) Rumuni, l) Řekové, m) Židé, n) Srbové, o) Albánci, p) Číňané, q) Arabové.“

Možnosti odpovědí:

1 = velmi sympatičtí

2 = spíše sympatičtí

3 = ani sympatičtí, ani nesympatičtí

4 = spíše nesympatičtí

5 = velmi nesympatičtí

Bulharům, naopak vyšší sympatie byly zjištěny v případě Židů. V Královéhradeckém kraji se lidé příznivěji staví k Vietnamcům a Číňanům. Mezi obyvateli Plzeňska byl nižší podíl sympatizujících ve vztahu k Slovákům, Polákům a Vietnamcům. Naopak vyšší sympatie k Slovákům, Polákům, Rusům, Maďarům, Číňanům a Bulharům dávají najevo občané z Moravskoslezského kraje. Obyvatelé Zlínského kraje mají lepší vztah k Rusům, Romům a Rumunům. Mezi obyvateli Olomoucka jsou nižší sympatie k Rusům, Romům, Vietnamcům a Srbům. Obyvatelé Jihomoravského kraje se hůře staví k Vietnamcům, méně antipatií pak vyjadřují ve vztahu k Albáncům. Na Vysočině se lidé poněkud méně příznivě vymezují ve vztahu k Řekům. Z hlediska země na Moravě respondenti lépe vnímají Slováky, Poláky, Rusy, Ukrajince a Bulhary, v Čechách jsou pak relativně lépe přijímáni Vietnamci. Z hlediska deklarované životní úrovně své domácnosti sympatie s jejím zlepšováním rostou ve vztahu k Němcům, Židům a Arabům. Z hlediska politické orientace při posunu od levice k pravici klesají sympatie vůči Rusům a naopak rostou ve vztahu k Němcům a Židům.

Tabulka 2: Vztah k národnostním skupinám žijícím v ČR – vývoj v čase (%)

	III/2013	III/2014	II/2015
Češi	1,69	1,58	1,59
Slováci	1,79	1,72	1,76
Poláci	2,47	2,40	2,47
Řekové	2,72	2,58	2,72
Němci	2,87	2,83	2,82
Židé	2,80	2,67	2,83
Maďaři	2,96	2,80	2,88
Bulhaři	2,98	2,88	2,95
Vietnamci	3,26	3,09	3,11
Srbové	3,16	3,07	3,19
Číňané	3,35	3,28	3,25
Rusové	3,11	3,27	3,31
Ukrajinci	3,57	3,36	3,44
Rumuni	3,60	3,56	3,55
Albánci	3,66	3,65	3,74
Arabové	-	3,79	4,02
Romové	4,24	4,21	4,30

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Jak ukazuje tabulka 2, v porovnání s identickým šetřením z března 2014 došlo k negativnímu posunu v podobě zvýšení průměrného hodnocení alespoň o jednu desetinu bodu v případě Arabů (+0,23), Židů (+0,16), Řeků (+0,14) a Srbů (+0,12). S výjimkou Arabů, kteří tehdy nebyli předmětem šetření, se ovšem jedná víceméně o návrat k hodnotě zaznamenané před bezmála dvěma lety v březnovém výzkumu z roku 2013. Naopak významné zlepšení oproti loňsku nebylo zaznamenáno u žádné ze zkoumaných národností. V porovnání s rokem 2013 pak vidíme určité zlepšení u Vietnamců, Ukrajinců, Číňanů a rovněž Čechů, naopak zhoršení o rovné dvě desetiny bodu v průměru je patrné u Rusů.